

مروری تحلیلی بر مفاهیم زیبایی و ارزش های زیباشناختی در معماری*

ارغوان جایداری¹، محمد مهدی گودرزی سروش²، گلرخ دانشگر مقدم³

1- دانش آموخته کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان،

arqavan.jaidary@gmail.com

2- عضو هیئت علمی گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان،

goodarzisoroush@gmail.com

3- عضو هیئت علمی گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان،

gdanesh@alumni.ut.ac.ir

چکیده

یکی از نیازهای روان شناختی انسان، نیاز به حس زیبایی شناختی است. انسان چیزی را زیبا می داند که برایش لذت بخش باشد و در واقع زیبا بودن جدای از زیبایی شناسی، با نوع مخاطب در ارتباط است اما همین زیبا بودن در روند زیبایی شناختی است که به عنوان اثری در خور بحث، ارزیابی می شود. بر همین اساس پرداختن به این مسئله امری لازم و ضروری به نظر می رسد. هدف از تدوین این مقاله، بررسی مفاهیم مختلف پیرامون بحث زیبایی و زیبایی شناسی است. برای رسیدن به این غایت، ابتدا به تعاریف مختلف زیبایی از دیدگاه فیلسوفان و متفکران متعدد اشاره می شود و سپس مفاهیمی که در ارتباط با زیبایی هستند از جمله دوام و طول عمر زیبایی، مقدار و میزان زیبایی، ملاک ها و معیارهای زیبایی و ... مورد بررسی قرار می گیرند. در ادامه هم گونه های مختلف علم زیبایی شناسی و ماهیت تجربه زیباشناختی که شامل ارزش های حسی، فرمی، و نمادین است، معرفی می شوند.

واژه های کلیدی: زیبایی، احساس زیبایی، زیباشناختی، ارزش های زیباشناختی.

1- مقدمه

در سال 1750 نخستین بار باومگارتن زیبایی شناسی را به صورت یک علم فلسفی مطرح کرد و واژه استتیک¹ به مفهوم زیبایی را ابداع نمود [1]. لغت زیباشناختی (استتیک) در اصل یونانی است و به معنی ادراک است. علم زیباشناختی به معنی وسیع کلمه به بررسی و روش های احساس محیط و موقعیت فرد در داخل آن می پردازد. از قرن هجدهم مفهوم زیبایی بیشتر جنبه روانشناسانه به خود گرفت. زیبایی در ارتباط با

* این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده اول، با عنوان " تحلیل چگونگی ادراک زیبایی شناسانه محیط های آموزشی (در قالب طراحی مرکز چند منظوره دانش آموزی)" می باشد که با راهنمایی دکتر محمد مهدی گودرزی سروش و مشاوره دکتر گلرخ دانشگر مقدم به انجام رسیده است.

¹. aesthetic